

Sygn. akt I Ca 275/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Antoni Smus

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z wniosku J. B.

z udziałem (...) SA w Ł.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 11 czerwca 2014 r. sygn. akt I Ns 61/13

postanawia:

1) oddalić apelację;

2) zasądzić od uczestnika postępowania (...) SA w Ł. na rzecz wnioskodawcy J. B. 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygnatura akt I Ca 275/14

UZASADNIENIE

We wniosku skierowanym do Sądu Rejonowego w Sieradzu J. B. domagał się ustanowienia na należącej do niego nieruchomości położonej w S., oznaczonej numerem działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Sieradzu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), służebności przesyłu na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego linii energetycznej średniego napięcia zlokalizowanej na wskazanej działce, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 35 600,00 złotych.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik uczestnika (...) Spółka Akcyjna Oddział (...) w Ł. nie oponował wnioskowi, kwestionując jednakże wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wskazaną przez wnioskodawcę.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 czerwca 2014r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 61/13 Sąd Rejonowy:

- w pkt 1 ustanowił na nieruchomości położonej w S.(obręb 10) oznaczonej numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Sieradzu urządzona jest księga wieczysta KW nr (...)na rzecz uczestnika (...) Spółka Akcyjna Oddział (...)w Ł.służebność przesyłu polegającą na prawie korzystania przez przedsiębiorcę z trwałego i widocznego urządzenia w postaci napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia umiejscowionej na tej nieruchomości oznaczonej pomiędzy punktami 1335, 100, 101, 103 i 1985 na mapie do ustalenia służebności przesyłu sporządzonej przez geodetę B. Z.i przyjętej do powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w dniu 23 września 2013 r. nr (...) stanowiącej integralną część niniejszego postanowienia i prawie przejścia i przejazdu przez tą nieruchomość w celu konserwacji, modernizacji, remontów i naprawy urządzeń służących do przesyłu energii elektrycznej oraz na obowiązku właściciela nieruchomości powstrzymywania się od działań, które uniemożliwiłyby dostęp do urządzeń przesyłowych;

- w pkt 2 zasądził od uczestnika (...) Spółka Akcyjna Oddział (...) w Ł. na rzecz wnioskodawcy J. B. kwotę 19 163,36 złotych z tytułu jednorazowego wynagrodzenia za obciążenie nieruchomości opisanej w pkt 1 postanowienia służebnością przesyłu;

- w pkt 3 i 4 nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sieradzu od wnioskodawcy i uczestnika postępowania – odpowiednio – kwoty 1.838,68 i 2.878,69 złotych z tytułu zwrotu wydatków;

- w pkt 5 ustalił, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnik postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach i wnioskach:

J. B. jest właścicielem nieruchomości położonej w S. oznaczonej numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Sieradzu urządzona jest księga wieczysta KW nr (...). Wzdłuż działki przy zachodniej granicy przebiega napowietrzna linia przesyłowa energii elektrycznej o napięciu 15 kV, podparta w granicy słupem żelbetonowym o bokach 30 x 40 cm. Działka ta o powierzchni 0,1618 ha ma kształt prostokąta i leży przy ul. (...). Jest zabudowana budynkiem mieszkalnym i budynkiem gospodarczym. W otoczeniu nieruchomości znajduje się zabudowa mieszkalna jednorodzinna.

W sprawie niespornym było, iż uczestnik będący przedsiębiorcą wybudował na nieruchomości wnioskodawcy urządzenia służące do przesyłania energii elektrycznej a więc urządzenia o jakich mowa w art. 49 § 1 kc. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, uczestnik odmawiał jednak zawarcia z wnioskodawcą umowy o ustanowienie służebności przesyłu, choć wnioskodawca przed skierowaniem sprawy do Sądu wzywał go do zawarcia takiej umowy. Nie ulega też wątpliwości, że do prawidłowego korzystania z urządzeń przesyłowych energii elektrycznej konieczna jest możliwość korzystania w określonym zakresie z nieruchomości, na której te urządzenia się znajdują. Jest to bowiem niezbędne dla konserwacji, przeglądów czy napraw tych urządzeń. Zostały spełnione zatem wszystkie przesłanki z art. 305² § 1 kc.

W oparciu o opinie biegłych z zakresu geodezji oraz szacunku nieruchomości, a także załączone do akt dokumenty, których treści zainteresowani nie kwestionowali, Sąd Rejonowy przyjął, iż w związku z posadowieniem na działce wnioskodawcy linii energetycznej średniego napięcia całkowicie wyłączony z eksploatacji jest obszar działki o powierzchni 10,2 mkw, natomiast obszar na jakim dochodzi do współużytkowania działki przez właściciela i przedsiębiorstwo przesyłowe ma powierzchnię 336,8 mkw. Wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu równoważącego uszczerbek z tytułu ograniczenia prawa własności wnioskodawcy w wyniku przebiegu przez działkę numer (...) napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia wynosi zaś 19 163,36 złotych.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki na okoliczność wyznaczenia granic stref objętych służebnością uznając, iż przeprowadzenie tego dowodu jest zbędne w sytuacji, gdy określenie wielkości strefy wyłączonej z eksploatacji właściciela na skutek posadowienia linii średniego napięcia oraz wielkości strefy w jakiej dochodzi do współużytkowania działki przez właściciela i przedsiębiorstwo przesyłowe w związku z posadowieniem tej linii energetycznej było możliwe przez biegłego dokonującego wyliczenia

jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu mającej przebiegać szlakiem linii średniego napięcia.

Sąd oddalił też wniosek uczestnika o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego geodety uznając, iż wydana przez niego opinia wraz z włączoną do zasobu powiatowego mapą, na której zgodnie z tezą dowodową zakreśloną przez Sąd wyznaczył przebieg linii energetycznej średniego napięcia, jest wystarczająca dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd nie brał natomiast pod uwagę wniosków końcowych opinii biegłego z zakresu szacunku nieruchomości z dnia 22 listopada 2013r. z uwagi na to, iż w opinii tej biegły wykroczył poza zakreśloną tezę dowodową i obliczył wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce wnioskodawcy przy uwzględnieniu służebności gruntowych przejścia i przejazdu, jaką także bez zlecenia Sądu wyznaczył na mapie do ustalenia służebności przesyłu biegły geodeta.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc.

Uczestnik postępowania zaskarżył postanowienie Sądu Rejonowego w całości apelacją, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

- art. 379 pkt. 2 i pkt 5 kpc poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i pozbawienie uczestnika możliwości obrony swoich praw poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki oraz uzupełniającej opinii biegłego geodety;
- art. 233 kpc, 217 § 2 kpc poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, która skutkowałą błędnym ustaleniem obszaru koniecznego dla realizacji służebności przesyłu, a w konsekwencji ustalenie zawyżonego wynagrodzenia z tego tytułu.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, iż opierając się na opinii biegłego Z. Sąd Rejonowy przyjął, że służebnością objęty jest obszar 541 mkw. Uczestnik nie zgadza się z treścią orzeczenia oraz jego uzasadnieniem i podnosi, iż ustalona w orzeczeniu wielkość pasa służebności przesyłu przyjęta przez Sąd znacznie przekracza potrzeby uczestnika związane z właściwym korzystaniem z urządzeń energetycznych. W trakcie całego postępowania uczestnik podnosił, że służebność przesyłu jest ustanawiana w celu umożliwienia właścicielowi urządzeń energetycznych korzystania z nich zgodnie z przeznaczeniem (art. 305¹ kc i następane). Z tego względu zakres służebności powinien być zgodny z zakresem koniecznym do prawidłowej eksploatacji i konserwacji urządzeń, a do tego celu konieczny jest pas gruntu pod linią energetyczną. W żadnym wypadku zakres służebności nie odpowiada tak zwanym strefom ochronnym, które czasami nawet znacznie mogą wykraczać poza obszar konieczny do wykonywania służebności przesyłu. O tym, że sąd przyjął obszar objęty służebnością w zakresie większym niż konieczny świadczy między innymi to, iż wskazując zasięg powierzchniowy służebności, ustalił go wraz z powierzchnią znajdującą się pod budynkami gdzie nie jest możliwe realizowanie służebności w zakresie koniecznym do eksploatacji linii (przejazd, przechód). Należy więc wysnuć wniosek, że powierzchnia ta nie jest konieczna do prawidłowego korzystania z urządzeń, a zatem ustalona nadmiernie. Zdaniem uczestnika przy uwzględnieniu położenia przewodu blisko granicy działki i przy uwzględnieniu konieczności ewentualnego wjazdu sprzętu specjalistycznego do jego naprawy lub konserwacji służebnością należało objąć obszar o szerokości nie większej niż 4 metry. Przyjęcie pasa szerszego nie jest niczym uzasadnione.

Taką właśnie okoliczność miał wykazać biegły z zakresu elektroenergetyki, w przedmiocie dopuszczenia, którego sąd wniosek oddalił błędnie przyjmując, że obszar ten prawidłowo wyznaczył biegły do spraw szacunku wartości nieruchomości, który nie ma wiedzy.

Wnioskodawca domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia na jego rzecz od uczestnika postępowania zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest całkowicie bezpodstawna, bowiem podniesione przez skarżącego zarzuty nie znajdują potwierdzenia w realiach niniejszej sprawy.

Należy zauważyć, iż określenie zakresu ustanowionej służebności o tyle może naruszać interesu uczestnika postępowania o ile wpływa na wysokość ustalonego wynagrodzenia. Tymczasem, choć Sąd Rejonowy w tym zakresie odwołał się w sentencji zaskarżonego orzeczenia do opinii biegłego z zakresu geodezji B. Z., który zaprojektował granicę obszaru służebności w odległości 7,5 metra od osi linii energetycznej przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawcy, to zasądzone wynagrodzenie nie obejmuje tego obszaru. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia, Sąd pierwszej instancji odrzucił opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości J. O. z listopada 2013r., w której przy określeniu obszaru ograniczonego użytkowania na 577,8 mkw wynagrodzenie oszacowano na kwotę 32 092,74 złotych. Oparł się natomiast na opinii z lutego 2014r. wydanej w oparciu o zlecenie z 22 stycznia 2014r. (k. 110 akt sprawy), w którym nakazano biegłemu wyliczenie wysokości jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy bez uwzględniania powierzchni pasów technologicznych uwidocznionych na mapie przez biegłego geodetę, a przy uwzględnieniu powierzchni niezbędnych do korzystania z linii energetycznej. W odpowiedzi na to zobowiązanie biegły w opinii uzupełniającej wskazał, iż zgodnie z normą PN- (...)1:2013-03E w przypadku elektroenergetycznych linii napowietrznych prądu przemiennego powyżej 1 kV, odległość budynku nie może być mniejsza niż 3 metry od skrajnego przewodu. Przy rozpiętości przewodów na słupie wynoszącej 1,1 metra od osi linii energetycznej zakres ograniczenia obejmuje zatem strefę o szerokości 3,55 od osi linii (opinia uzupełniająca biegłego z zakresu szacowania nieruchomości J. O. – k. 114). Jest to zatem obszar mniejszy aniżeli określony w uzasadnieniu apelacji, w którym skarżący wskazuje na 4 metry. Obliczone przez biegłego wynagrodzenie w wysokości 19 163,36 złotych, które ostatecznie Sąd Rejonowy uznał za właściwe, dotyczy więc obszaru 336,8 mkw, nie zaś 541 mkw jak twierdzi autor apelacji.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że skoro postulaty uczestnika postępowania w zakresie powierzchni gruntu objętego służebnością zostały uwzględnione przez Sąd pierwszej instancji w tym znaczeniu, iż przyznane wynagrodzenie dotyczyło wyłącznie obszaru, którego granice były przez skarżącego akceptowane, brak było podstaw do dopuszczania na tę okoliczność dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki jako zbędnego dla rozstrzygnięcia. Wbrew zarzutom apelacji sprawa została dostatecznie wyjaśniona, a materiał dowodowy, w szczególności opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości został oceniony i wykorzystany zgodnie z intencją uczestnika postępowania.

Wobec powyższego na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 kpc Sąd Okręgowy oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 kpc, zasądając od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika obliczonego wg stawki minimalnej zgodnie z § 7 pkt 3, § 12 ust. 1 pkt 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 490).